

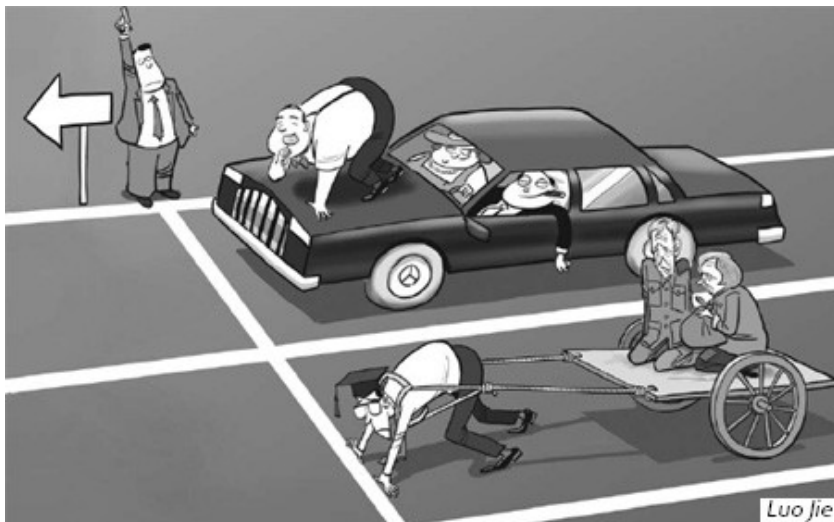
**Sociologie rodiny**  
**kombinované studium**  
**hodina 3**

**Průřezová témata:**

Rodina a nerovnost

Gender

Násilí a konflikt



# RODINA

# JAKO ZÁKLADNÍ STAVEBNÍ KÁMEN NEROVNOSTI

# JAK SE NEROVNOST S RODINOU POJÍ

## RODINA OVLIVŇUJE ŽIVOTNÍ ŠANCE

### RODINA -> NEROVNOST

- Vzdělanostní šance
- Příjmová nerovnost
- Kriminalita a patologie
- Zdraví a obezita

## RODINNÝ ŽIVOT JE STATUSOVĚ STRUKTUROVANÝ

### NEROVNOST -> RODINA

- Stabilita partnerství, rozvodovost
- Porodnost mimo manželství
- Plodnost a porodnost
- Časování událostí (partnerství, rodičovství)

## ...A RODINNÉ VZORCE SE REPRODUKUJÍ

### RODINA -> RODINA

- Rozvodový kruh
- Rodové role

# JAK SE NEROVNOST S RODINOU POJÍ

**+**  
**Připomeňme, že nerovnost se neodehrává jen ve veřejné sféře, mimo rodinu, ale sama rodina je jednotkou, v níž můžeme narazit na větší či menší nerovnost, konflikt či násilí a donucení**

**Např.**

**Manželské povinnosti – kde je hranice např vynuceného sexu**

**Rodové role – stabilně větší zátěž žen**

**Rozhodování a autorita – patriarchální model**

**... Tohle ale blíže probereme v lekci o násilí a konfliktu v rodině**

**TEORIE**



**SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ  
REPRODUKCE**

# REPRODUKCE

**Základní otázka: jaké mechanismy stojí za tím, že sociální řád přetrvává z generace na generaci?**

**Konkrétní aplikace: jaké mechanismy způsobují, že sociální pozice potomků je podobná pozici rodičů?**

**LZE ROZLIŠIT NA DVA ASPEKTY, JIMŽ SE VĚNUJÍ RŮZNÍ AUTOŘI:**

## **SOCIÁLNÍ REPRODUKCE**

- ROZDÍLY MEZI SOCIÁLNÍMI SKUPINAMI A VRSTVAMI, KTERÉ PŘETRVÁVAJÍ V ČASE

PŘEDÁVÁNÍ EKONOMICKÉHO KAPITÁLU, DĚDICTVÍ

## **KULTURNÍ REPRODUKCE**

- KULTURNÍ MILIEU JEDNOTLIVÝCH SKUPIN A VRSTEV

ZPŮSOBY JEDNÁNÍ, VKUS, POROZUMĚNÍ

# V MODERNÍ SPOLEČNOSTI JE OSOU STRATIFKACE VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM

PROTO SE VE VĚTŠINĚ TEORIÍ ŠKOLA OBJEVUJE A HRAJE KLÍČOVOU ROLI

(přístup k prestiži, moci, bohatství je zprostředkovaný vzděláním)





# KRITICKÉ POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ

**Bowles, Gintis**

školy jako dodavatelé pracovní síly  
(škola vzniká s kapitalismem)

„Struktura školy koresponduje se strukturou pracovního života“  
*SROV. ALTERNATIVY – WALDORF, MONTESSORI APOD.*





V současném systému školy  
"legitimizují nerovnost, omezují rozvoj  
osobnosti na formy slučitelné s  
poslušností vůči autoritám a přispívají k  
tomu, že se mladí lidé smiřují se svým  
osudem"

(Bowles a Gintis, 1976)

# „Skryté osnovy“ Hidden Curriculum

Disciplína, hierarchie, přijímání statu quo

ZJEVNÉ (FORMÁLNÍ)	SKRYTÉ
<p>ČESKÝ JAZYK ANGLICKÝ JAZYK MATEMATIKA BIOLOGIE DĚJEPIS ...</p>	<p>HIERARCHICKÉ ROLE GENDEROVÉ ROLE RUTINA OBLÉKÁNÍ RESPEKT K AUTORITÁM SOUTĚŽIVOST ...</p>

ŠKOLNÍ TŘÍDY KOLEM SVĚTA:

<https://www.zena.cz/volny-cas/obrazem-skolni-tridy-kolem-sveta/r~923cfb680ac611e68ac7002590604f2e/r~dba8fe1e0ac611e6b8330025900fea04/>

# ŠKOLA A KULTURNÍ REPRODUKCE

**KULTURA** V OBECNĚJŠÍM POJETÍ:  
SYSTEM VÝZNAMŮ (JAK ROZUMÍME VĚCEM, JAKÝ MAJÍ SMYSL)

**REPRODUKCE:** PŘENOS Z GENERACE NA GENERACI, UDRŽOVÁNÍ,  
UPEVNĚNÍ

**PAUL WILLIS**  
- KONTRAŠKOLNÍ KULTURA

**BASIL BERNSTEIN**  
- JAZYKOVÉ KÓDY

**PIERRE BOURDIEU**  
- KAPITÁL, HABITUS, POLE



<http://www.hcsparta.cz/clanek.asp?id=Nejlepsi-pribehy-spartanskych-generaci-11859>

# ŠKOLA A KULTURNÍ REPRODUKCE

OBECNĚ ZNÍ OTÁZKA TAKTO:

JAK VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM POMÁHÁ REPRODUKOVAT SOCIÁLNÍ STRUKTURY?

**JAK?**

JAKÝMI MECHANISMY?  
V JAKÝCH SKUPINÁCH?  
DO JAKÉ MÍRY?

...

**SOCIÁLNÍ STRUKTURY**

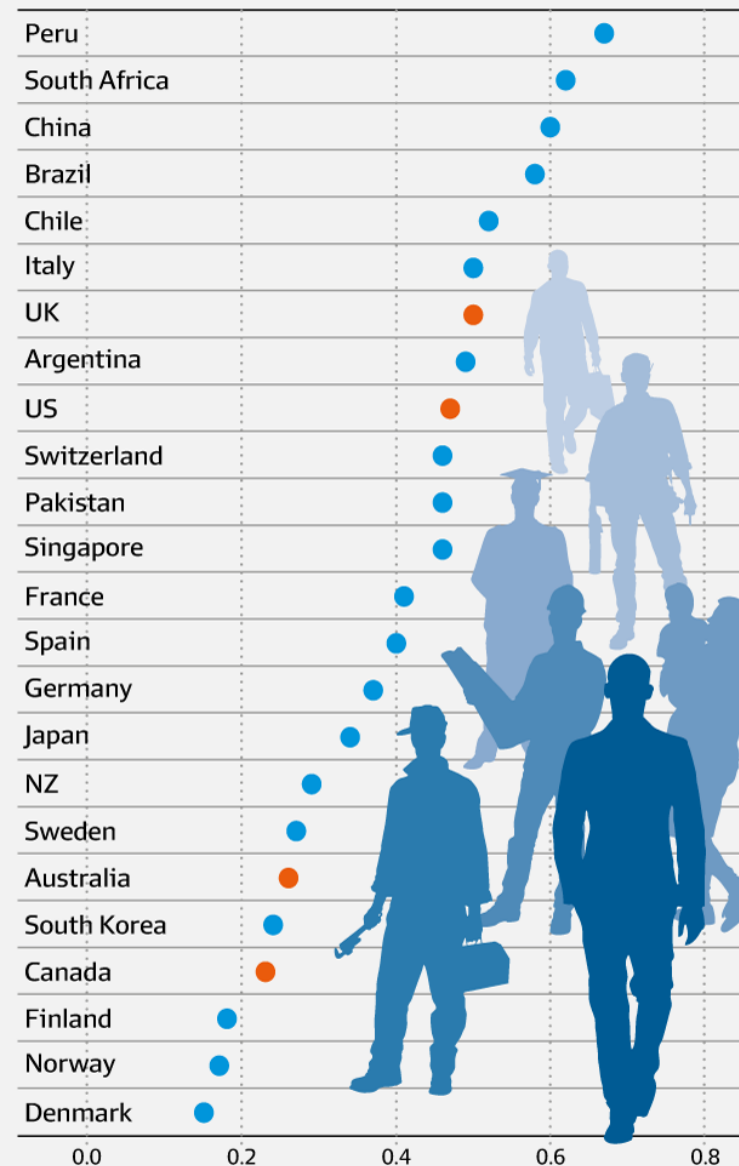
**KULTURU**

**SOCIÁLNÍ NEROVNOST**

**SYMBOLICKOU NADVLÁDU**

...

Countries ranked by the strength of the tie between father and son earnings\*



\* The horizontal distance displays the intergenerational earnings elasticity between fathers and sons, ie, the percentage difference between the adult earnings of a son for a one percentage point difference in the father's earnings. The higher the value, the tighter the link between parent and child earnings, and the lower the degree of intergenerational mobility.

# PAUL WILLIS – KONTRAŠKOLNÍ KULTURA

## Vzdělanostní aspirace



**Opozice vůči  
institucionalizovanému  
systému vědění**

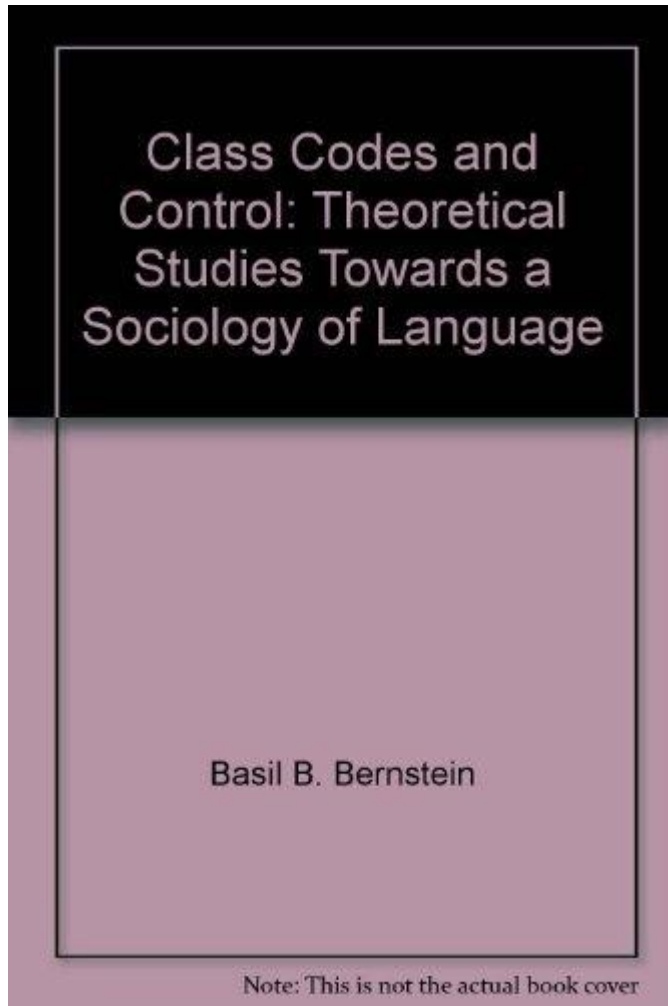
**Odmítnutí, rezistence**

**K čemu mi to bude?**

**Stejně nemám šanci  
vydělat...**

## **BASIL BERNSTEIN – JAZYKOVÉ KÓDY**

**Výkon ve vzdělávacím systému není určen jen inteligencí, ale také osvojeným jazykovým kódem**



### **VYŠŠÍ TŘÍDA:**

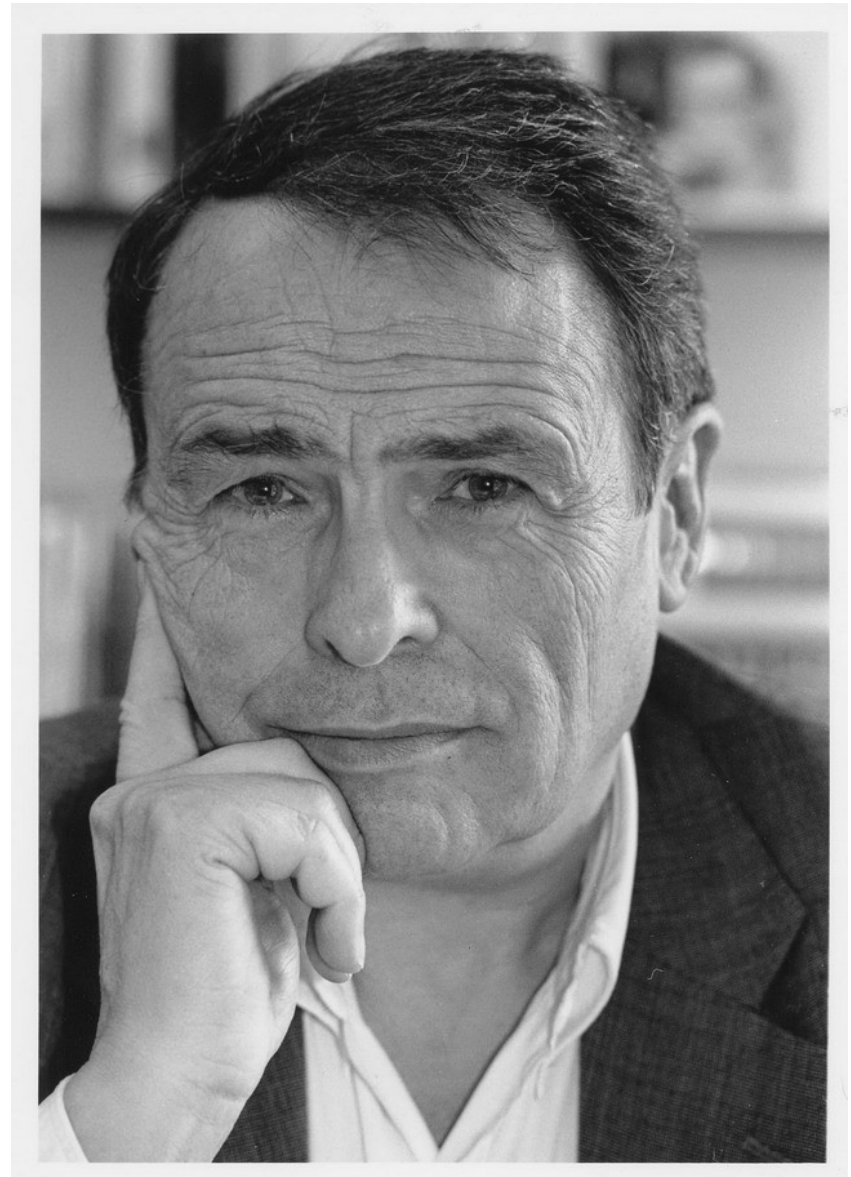
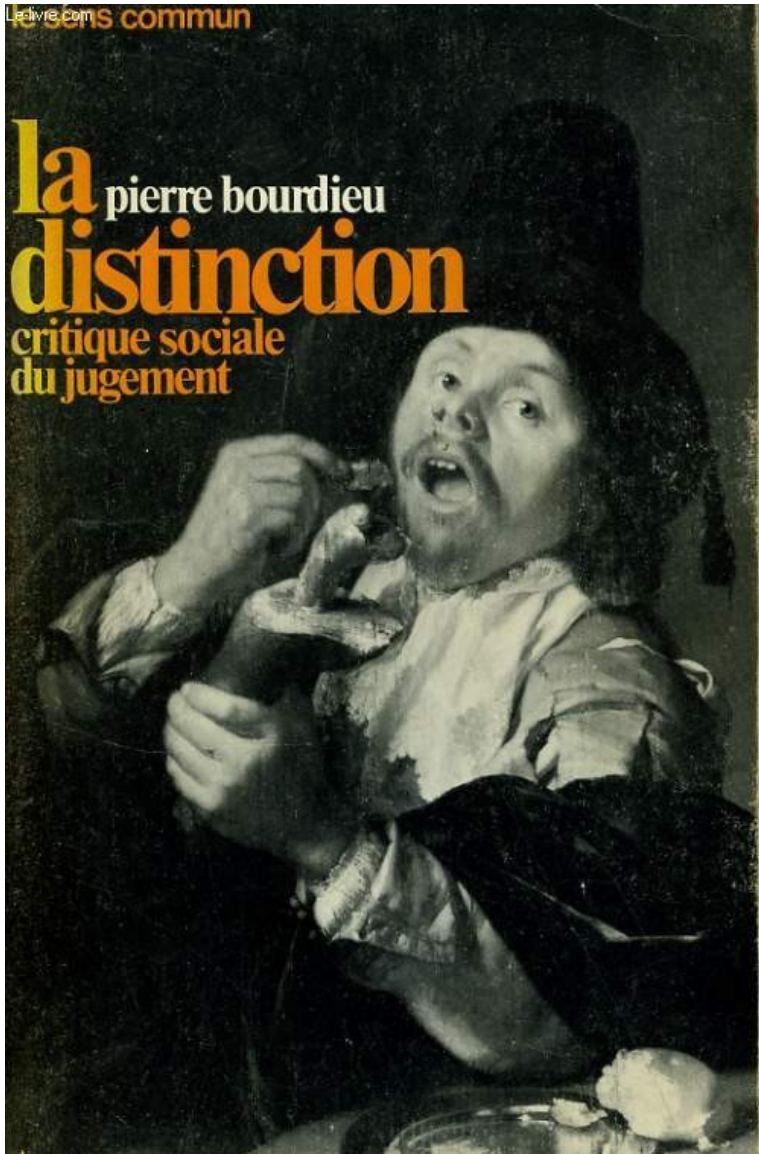
**Rozvinutý jazykový kód  
(je lépe kompatibilní s jazykem školy)  
Je vhodný pro abstrakci**

### **NIŽŠÍ TŘÍDA:**

**Omezený jazykový kód  
Je vhodný pro popis konkrétní  
zkušenosti**



# PIERE BOURIDIEU:





# HABITUS: SOUBOR DISPOZIC JEDNAT URČITÝM ZPŮSOBEM

- JE SPOJEN S POZICÍ V SOCIÁLNÍM POLI
- DEFINUJE POROZUMĚNÍ SITUACÍM A SCHOPNOST JEDNAT V NICH

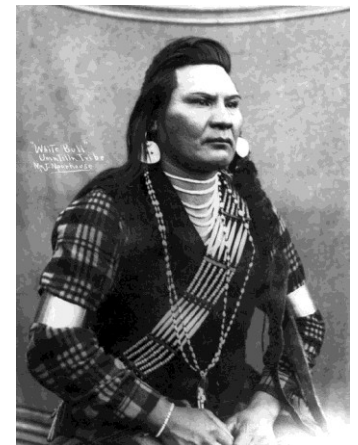
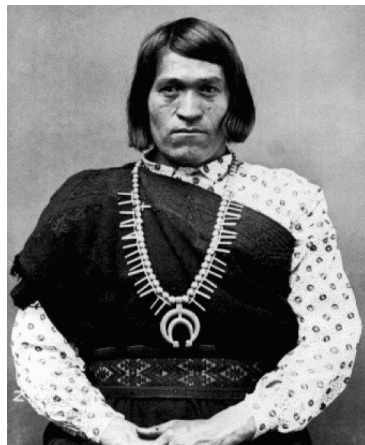




# GENDER



[https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Catlin\\_-\\_Dance\\_to\\_the\\_berdache.jpg](https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Catlin_-_Dance_to_the_berdache.jpg)



# **POHLAVÍ A GENDER**

## **POHLAVÍ:**

**Odkazuje k biologickým charakteristikám, jež odlišují muže a ženy:  
Pohlavní chromozomy, pohlavní orgány, hormony, fyzické  
charakteristiky**

## **GENDER:**

**Odkazuje k sociálním a kulturním charakteristikám mužů a žen  
(mužského a ženského)**

**(oba významy se často v anglicky psané literatuře zaměňují a dnes  
běžně najdeme formuláře, kde máme vyplnit „gender“ a je tím myšleno  
pohlaví)**

**Rozlišení pohlaví a genderu stojí na předpokladu, že sociální a kulturní  
významy mužského a ženského nejsou pevně a esenciálně spjaty s  
biologickými danostmi.**

# GENDER JAKO KULTURNÍ KONSTRUKT

**Dva hlavní aspekty:**

**PŘIPISOVÁNÍ VÝZNAMŮ, KTERÉ SE POJÍ S MUŽSKÝM  
A ŽENSKÝM**  
(konstrukce binárních opozit či různých variant)

**HIERARCHIZACE TĚCHTO VÝZNAMŮ**  
(konstrukce odlišného ohodnocení)

K čemu jsou holky na světě?  
Aby z nich byly maminky,  
aby se pěkně usmály  
na toho, kdo je malinký.  
Aby nás měl kdo pohladit  
a povědět nám pohádku.  
Proto jsou tady maminky,  
aby náš svět byl v pořádku.

*Maminka, Jiří Žáček*

Páni kluci jsou tu k tomu,  
aby svět byl veselý.  
Vystartují ráno z domu,  
jako když je vystřelí.

Nevydrží chvíli v klidu,  
píšou na zed', kdo co je,  
prozkoumají Antarktidu,  
promění se v kovboje.

Na potoce staví jezy,  
loví lvy a vorvaně,  
vymýšlejí vynálezy,  
chytí hvězdu do dlaně.

Neleknou se blesku,  
hromu, nevadí jim mráz a led.  
Páni kluci jsou tu k tomu,  
aby se svět točil vpřed.

*Páni kluci, Jiří Žáček*



## **INDIVIDUÁLNÍ VS. STRUKTURÁLNÍ POHLED:**

### **GENDER JAKO SADA INDIVIDUÁLNÍCH CHARAKTERISTIK**

**(sada kulturně vytvořených rozdílů mezi muži a ženami – vznikají socializací)**

### **GENDER JAKO SOCIÁLNÍ STRUKTURA**

**(povaha sociálních institucí, připisování významu, praxe)**

### **PROČ TOTO ROZLIŠENÍ?**

**Umožňuje vysvětlit, proč genderový řád společnosti přetrvává a proč působí utlačivou silou i na ty, kteří se rozhodnou pro jiné rozdělení rolí**

**Srov.**

**Ženy v zaměstnání**

**Muži na rodičovské dovolené**

NEKOREKTNÍ ARÉNA

## Hrozbou dneška jsou islám, fašizující gender studies a radikální ekologické proudy

Autor: [Petr Hampel](#) • 11. 11. 2014 v 09:19

    To se mi líbí 19

## MÝTY O GENDERU

POHLAVÍ JE SOCIÁLNĚ KONSTRUOVANÉ:

JE TEDY VYMYŠLENÉ A VE SKUTEČNOSTI NEEXISTUJE

JE TEDY VĚCÍ (INDIVIDUÁLNÍ) VOLBY

ROZDÍLY MEZI MUŽI A ŽENAMI VE SKUTEČNOSTI NEEXISTUJÍ

IDEÁLNÍ JE UNIVERZÁLNÍ = ŽENY MAJÍ BÝT JAKO MUŽI

GENDER JE FEMINISMUS



Články Autoři Archiv Libří Licence Odkazy Kompas  Prohledat web

Štítky článku: [Itálie](#) • [neomarxismus](#) • [společnost](#) •  
Čtení tohoto článku zabere přibližně 6 min.

### IDEOLOGIE GENDER A KDO TO V ITÁLII PROPAGUJE

Propagandu za generovou vyrovnanost organizuje hnutí LGBT. Podporují ho některé specifické neziskovky a pol. strany, v Itálii především levicové. Významným podporovatelem hybridní a bezpohlavní (de)generace je i pol. Hnutí 5 hvězd.



Turinská starostka Hnutí 5 hvězd v roce 2016 s oficiální šerpu v průvodu organizovaném LGBT

Obsahy článků mohou být pro korektní a odpovídají za ně provoz webu odpovídá majitel

#### DNEŠNÍ ČLÁNKY

[Pět: rok se tu trojíme a Babišem](#)  
[Zvýšení daní neznamená snížení v](#)  
[Děkujeme státu!](#)  
[Obchodní války: Trump a tuzemák](#)  
[Tak je to špatě Babišovo peklo, ne](#)

#### KALENDÁŘ ČLÁNKŮ

« květen 2018 »

Po		7	14
Út	1	8	15
St	2	9	16
Čt	3	10	17
Pá	4	11	18
So	5	12	19
Ne	6	13	20

#### REKLAMA

OTVŘENÝ DOPR. ČT. BAN  
DANĚ — NEZAJA  
Česká televize manipuluje jim! Věřím, že tak neční zá nezastí sociaristů. Žad náprav; at v zámu posky ných informací vyhradi ve prostor pro obsah s opac

## PŘÍKLADY TÉMAT GENDEROVÝCH STUDIÍ:

### ASPEKTY GENDEROVÝCH ROLÍ

Odpovídají sociální role pohlaví jejich současnému životnímu stylu?





# PŘÍKLADY TÉMAT GENDEROVÝCH STUDIÍ:

## REPRODUKCE RODOVÝCH ROLÍ



# PŘÍKLADY TÉMAT GENDEROVÝCH STUDIÍ:

## MÝTUS KRÁSY JEHO DŮSLEDKY





## PŘÍKLADY TÉMAT GENDEROVÝCH STUDIÍ:

### KOMERCIALIZACE A OBJEKTIFIKACE ŽENSTVÍ (REKLAMA, PORNOGRAFIE)

### UKÁZKA „OCENĚNÝCH REKLAM“ V ANKETĚ SEXISTICKÉ PRASÁTEČKO







## **PŘÍKLAD VÝZKUMU (kvalitativní)**

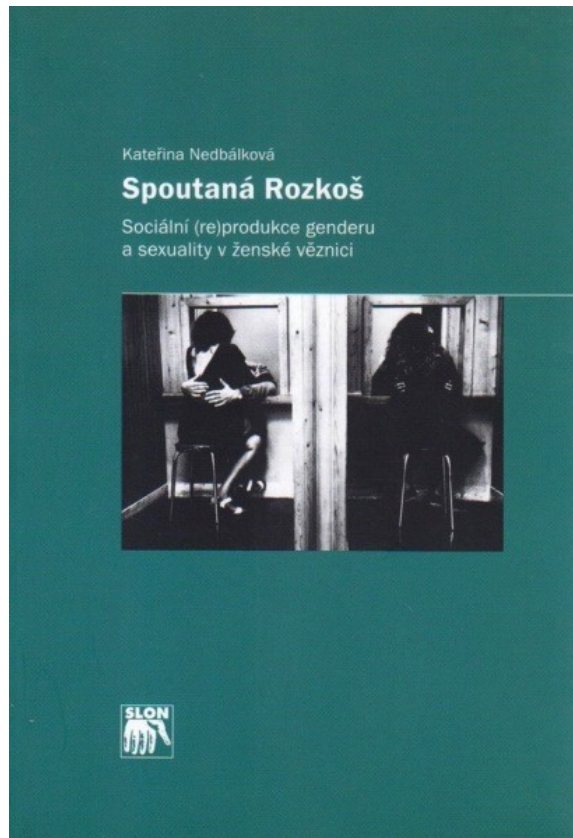
**NEDBÁLKOVÁ, K. 2006**

### **SPOUTANÁ ROZKOŠ**

**Sociální reprodukce genderu a sexuality  
v ženské věznici**

**Jak se udržují genderové role?**

**Výzkum v prostředí, kde jsou samé ženy  
Uzavřená, „totální“ instituce**



# PŘÍKLAD VÝZKUMU (kvalitativní)

## JARKOVSKÁ, L. 2014. GENDER PŘED TABULÍ



etnografický výzkum ve školní třídě, který se zaměřoval na (re)produkci genderu v každodennosti školního kolektivu.

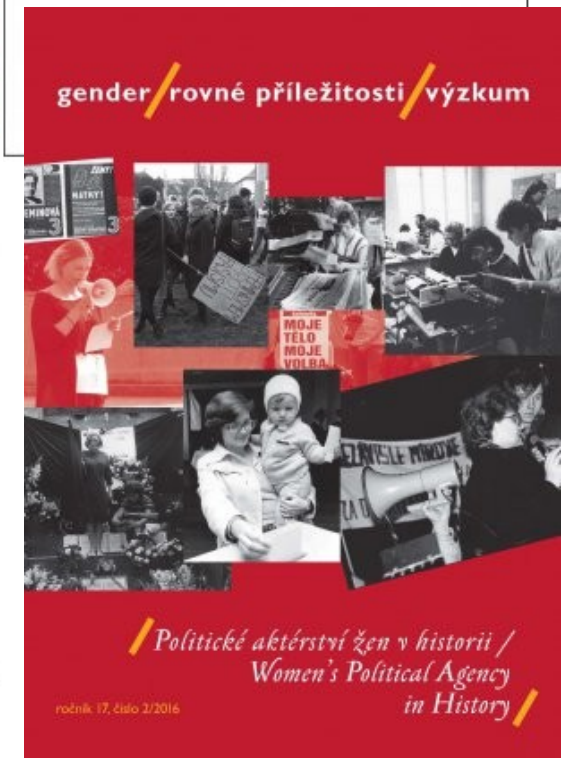
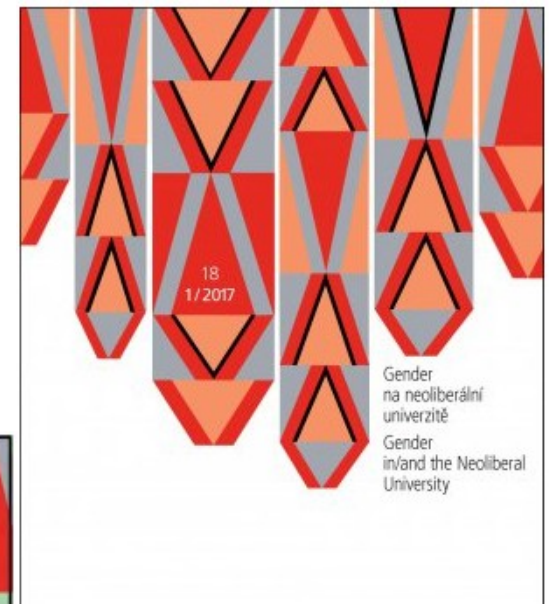
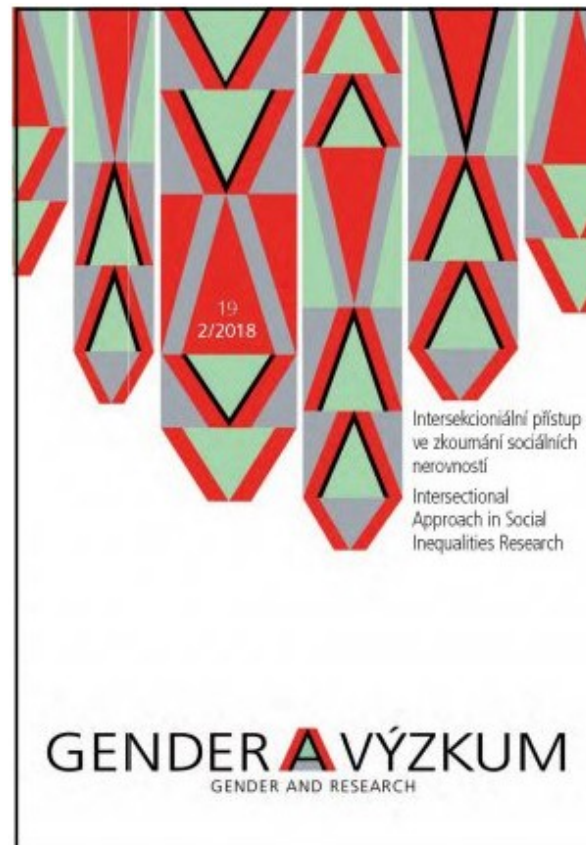
Studie reprezentuje komplexní pohled na genderovou reprodukci na různých úrovních, a to:

- 1.) na úrovni každodenních interakcí (doing gender)
- 2.) v rovině diskursu a umístování jedinců v rámci diskursu
- 3.) v rovině individuálních identit a významů, které genderu připisují samy děti

# ČASOPIS GENDER A VÝZKUM (DŘÍVE GENDER, ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI, VÝZKUM)

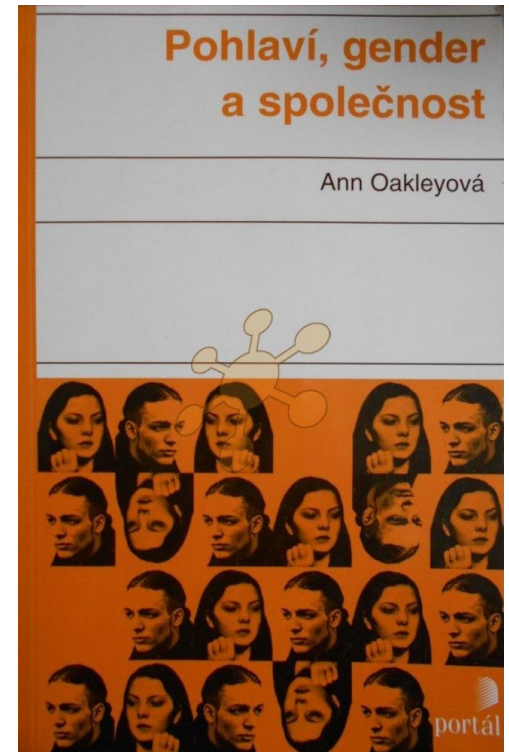
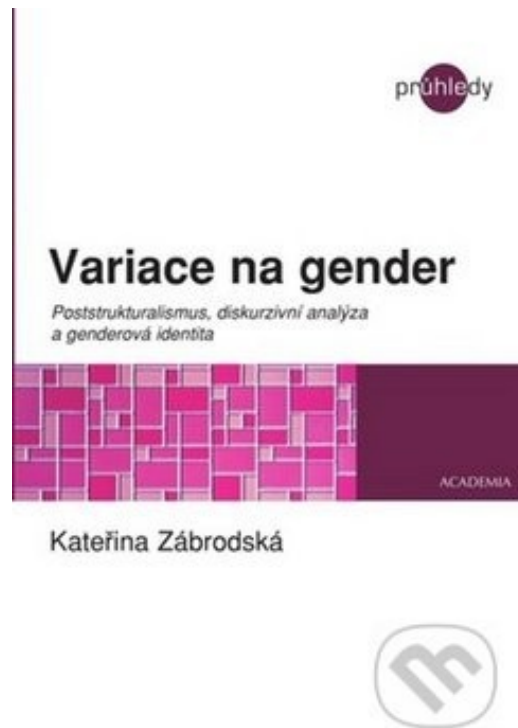
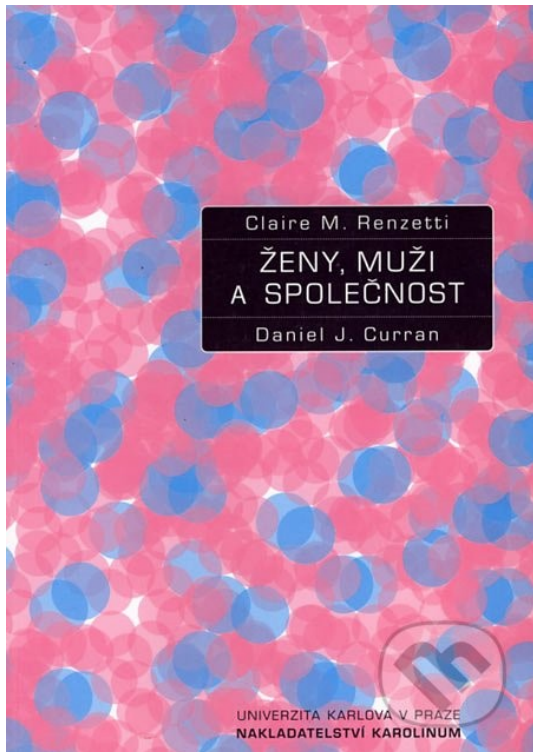
Časopis *Gender a výzkum / Gender and Research* je recenzovaný vědecký transdisciplinární časopis genderových studií a feministické teorie. Teritoriálně je zaměřen jak na střední a východní Evropu, tak na další světové makroregiony. V časopise jsou publikovány stati v češtině nebo angličtině, které uplatňují genderovou či feministickou perspektivu v oboru sociologie, filosofie, politologie, historie, kulturních studií anebo v dalších sociálních a humanitních vědách. Časopis rovněž přináší recenze zahraniční a české odborné literatury se zaměřením na feministickou teorii a genderová studia, diskuse, rozhovory a informace o dění v akademických kruzích genderových studií.

<http://www.genderonline.cz/cs>





# PŘEHLEDOVÉ KNIHY V ČEŠTINĚ



# NÁSILÍ A KONFLIKT V RODINĚ

## O RODINĚ JEN V DOBRÉM?

OBVYKLE SE O ZMĚNÁCH V RODINĚ HOVOŘÍ JAKO O NEGATIVNÍM VÝVOJI PŘEDPOKLADEM JE, ŽE „TRADIČNÍ“ RODINA JE IDEÁL, JENŽ MÁ SAMÉ VÝHODY

ZKUSME SE NYNÍ PODÍVAT NA DRUHOU STRANU VĚCI  
– VŠE MÁ SVÉ VÝHODY I NEVÝHODY

### 1) **NEGATIVNÍ STRÁNKY RODINY JAKO SOCIÁLNÍ INSTITUCE**

(i když rodina „funguje jak má“, produkuje negativní důsledky)

- UTLAČIVÁ SÍLA SOCIÁLNÍCH INSTITUCÍ – NORMATIVNÍ TLAK, JEHOŽ DŮSLEDKY JSOU (NĚKDY A PRO NĚKOHO) NEGATIVNÍ

### 2) **PATOLOGIE DISFUNKČNÍCH RODIN**

(situace, kdy rodiny nefungují jak mají: stres, násilí, nevhodné vzorce výchovy...)

- DOMÁCÍ NÁSILÍ JAKO ROZŠÍŘENÝ JEV, JEHOŽ VNÍMÁNÍ SE HISTORICKY PROMĚŇUJE A CITLIVOST VŮČI NĚMU ROSTE

# NEGATIVNÍ STRÁNKY RODINY JAKO SOCIÁLNÍ INSTITUCE

KAŽDÁ SOCIÁLNÍ INSTITUCE MÁ I SVOJI UTLAČIVOU STRÁNKU:  
**STIGMATA A SANKCE** SPOJENÉ S PŘEKROČENÍM NOREM

- ROZVOD / ROZPAD RODINY (ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ)
  - NEMANŽELSKÉ DĚTI
  - SINGLES, SEXUÁLNÍ MENŠINY
  
  - OMEZENÍ SVOBODNÝCH MOŽNOSTÍ JAK ŘEŠIT ŽIVOTNÍ SITUACE
- SOCIÁLNÍ INSTITUCE JE ŠABLONA, KTERÁ NA JEDNU STRANU POMÁHÁ ORIENTACI, NA DRUHOU STRANU SVAZUJE

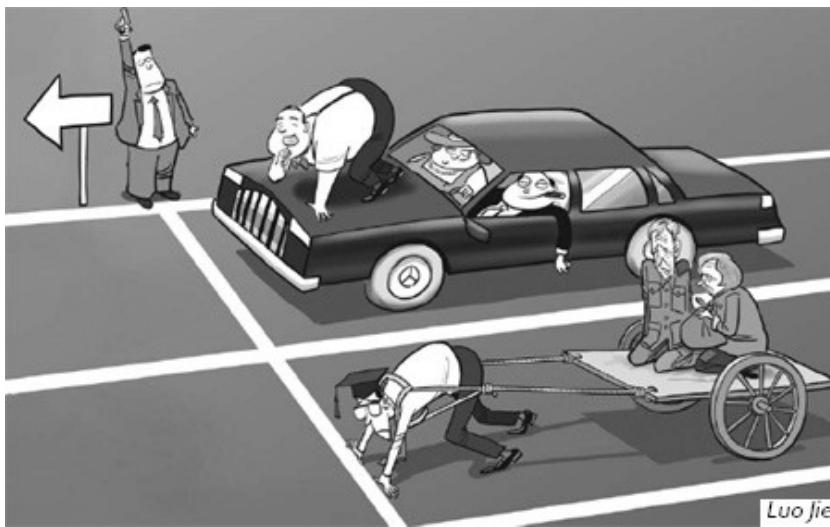


# NEGATIVNÍ STRÁNKY RODINY JAKO SOCIÁLNÍ INSTITUCE

RODINA JE ZÁKLADNÍ JEDNOTKOU SOCIÁLNÍ REPRODUKCE  
REPRODUKUJE TEDY SPOLEČENSKÉ STRUKTURY, KTERÉ POVAŽUJEME  
ZA POZITIVNÍ I NEGATIVNÍ:

REPRODUKCE CHUDOBY, SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ, PATOLOGICKÝCH  
VZORCŮ JEDNÁNÍ

REPRODUKCE NEROVNOSTI  
REPRODUKCE GENDEROVÉHO ŘÁDU SPOLEČNOSTI





# RODINNÉ PATOLOGIE A PROMĚNA JEJICH SPOLEČENSKÉ REFLEXE

V jednom dumku  
na Zarubku  
měl raz chlopek  
švarnu robku  
a ta robka  
teho chlopka  
rada nimjala

Bo ten jeji chlopek  
dobrotisko byl  
on tej svoji robce  
všycko porobil  
čepani ji pomyl  
bravkum daval žrať  
děcka mušel kolibať

Robil všecko  
choval děcko  
taky to byl  
dobrotisko  
ale robka  
teho chlopka  
rada nimjala

Čtvero novych šatu  
čtvero střevíce  
do kostela něšla  
enem k muzice  
same šminkovani  
sama parada  
chlopka nimjala rada

A chlopisku  
dobrotisku  
slze kanum  
po fusisku  
jak to vidi  
jak to slyši  
jaka robka je

Tož dožralo to chlopka  
že tak hlupy byl  
do hospody zašel  
vyplatu přepil  
a jak přišel domu  
řval jak hrom by bil  
a tu svoju robku zbil

A včil ma robka  
rada chlopka  
jak on piska  
ona hopka  
Hanysku sem  
Hanysku tam  
ja tě rada mam

Věřte mi ludkově  
že to tak ma byť  
raz za čas třa robce  
kožuch vyprašit  
a pak je hodna  
tak jako ovečka  
a ma rada chlopečka

# RODINNÉ PATOLOGIE A PROMĚNA JEJICH SPOLEČENSKÉ REFLEXE

## DOMÁCÍ NÁSILÍ:

- PARTNERSKÉ NÁSILÍ
  - NÁSILÍ NA DĚTECH
  - NÁSILÍ PŘI PÉČI (nemocní, senioři)
- 
- PSYCHICKÉ
  - FYZICKÉ
  - EKONOMICKÉ
  - SOCIÁLNÍ
  - SEXUÁLNÍ
- 
- SITUAČNÍ
  - DLOUHODOBÉ (partnerský terorismus)



## **dívka, 8 let, porozvodová situace**

Do Krizového centra se bez předchozího objednání dostavil otec se svojí 8-letou dcerou. Dívka se údajně nechce vrátit po víkendu stráveném s otcem zpět k matce. Rodiče dívky jsou rozvedení a otec tráví s dcerou vždy každý druhý víkend. Klientka sama však nedokázala psychologovi vysvětlit, proč se k matce vrátit nechce, pouze plakala. Tak začal vysvětlovat otec sám, prý matka pije a bývá agresivní. Otec si přál, aby o tom byl udělán u nás zápis. Toto jsme odmítli a pozvali si na příští pohovor malou klientku a její matku. Od matky, která popírala svoji závislost na alkoholu jsme se dozvěděli, že otec proti ní navádí jejich dceru, stejně tak otcova současná přítelkyně. Klientka na tomto sezení zase pro změnu kritizovala otce a matku chválila. Je zřejmé, že dítě je skutečně oběma rodiči naváděno proti tomu druhému ve snaze získat dceru po rozvodu do své péče. Nabídli jsme rodinnou terapii, kterou oba rodiče odmítli. Nabídli jsme tedy alespoň psychologickou pomoc pro dívku.

z webu organizace Spondea

<http://www.spondea.cz/rodice/pribehy/ona-8-let-porozvodova-situace/>

**Vykázání** v ČR je nově upraveno s platností **od 1. 1. 2009** v zákonu č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, konkrétně v §§ 44 až 47 „Oprávnění vykázat z bytu nebo domu i z jeho bezprostředního okolí“.

### **Povinnost vykázané osoby:**

- Zákaz vstupu do vymezeného prostoru.
- Zákaz navazování styku nebo kontaktu s ohroženou osobou.
- Odevzdat na místě všechny klíče od společného obydlí, které drží.

### **Právo vykázané osoby:**

- Vzít si věci osobní potřeby, osobní cennosti a osobní doklady před odchodem.
- Vzít si věci nezbytné pro podnikání nebo výkon povolání, pouze jedenkrát v průběhu desetidenního vykázaní a jen v přítomnosti policisty.
- Být policistou poučen o právech a povinnostech, o možnostech dalšího ubytování.
  - Sdělit adresu pro doručování.
  - Ověřit vykázaní na tísňové lince 158.
- Vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázaní.

*Zpracovala: Centrála Bílého kruhu bezpečí, o.s.*

## Výzkumy:

- Topinka, D. (ed.) 2016 Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu
- STEM pro občanské sdružení Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR a.s. (2001 a 2006)
- Mezinárodní výzkum násilí na ženách (2003)
- UNIVERSITAS: Bezpečnostní rizika 1999





Daniel Topinka (ed.)

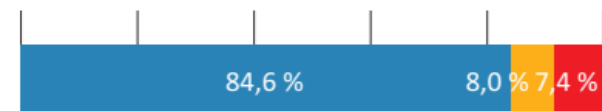
## Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu

Základní fakta a výsledky

<http://www.domaci-nasili.cz/wp-content/uploads/Domaci-nasilí-z-perspektivy-aplikovaného-výzkumu.-SocioFactor-2016..pdf>

## Stanoviska k násilí mezi lidmi

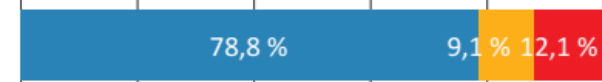
Když je člověk napadený, je v pořádku, když se brání i použitím násilí.



Uhodit ženu je naprosto nepřijatelné.



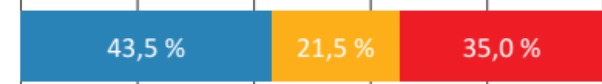
Žena má právo dát cizímu muži facku, když ji obtěžuje.



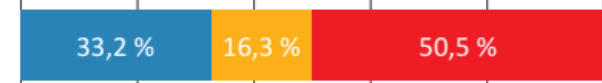
Násilí vůči druhým používají jen nevyrovnaní nebo zoufalí lidé.



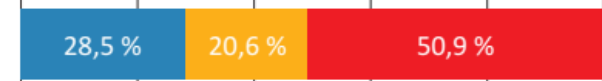
Fyzické tresty dětí nadělají víc škody než užitku.



Fyzické tresty užívají jen rodiče, kteří výchovu svých dětí nezvládají.



Při výchově dětí je škoda každé rány, která padne vedle.



Život je boj a násilí k němu neodmyslitelně patří.



Být mužem znamená projevat se agresivně.



Muž je oprávněn bít svou manželku, když ho neposlouchá.



0% 20% 40% 60% 80% 100%

■ Souhlasná stanoviska ■ Nerozhodná stanoviska ■ Nesouhlasná stanoviska

\* podsoubory respondentů, N >= 1418

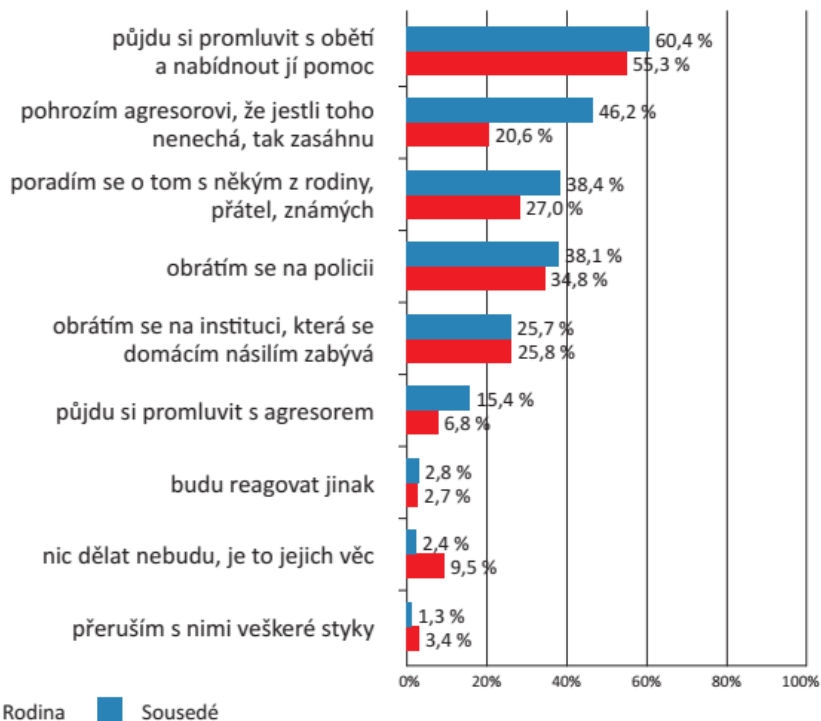
### Zastoupení respondentů, kteří vícekrát použili vůči svému současnému/ poslednímu partnerovi některou z násilných praktik

	Celkem		Muži		Ženy	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl
hrubé nadávání	84	6,0 %	55	8,3 %	29	3,9 %
kontrola SMS zpráv, emailů, dopisů	82	5,8 %	46	7,0 %	36	4,8 %
vyhrožování rozchodem, rozvodem či sebevraždou	70	5,0 %	34	5,1 %	36	4,8 %
přehnané kritizování, sekýrování	66	4,7 %	30	4,5 %	36	4,8 %
fackování	44	3,1 %	27	4,1 %	17	2,3 %
kontrola toho, co ten druhý dělá, kam chodí, co si obléká	42	3,0 %	23	3,5 %	19	2,5 %
vyhrožování ublížením na zdraví	34	2,4 %	22	3,3 %	12	1,6 %
kontrola všech příjmů a výdajů	32	2,3 %	17	2,6 %	15	2,0 %
bolestivé tahání za vlasy, sevření, kroucení rukou	28	2,0 %	17	2,6 %	11	1,5 %
ponižování, zesměšňování před cizími lidmi	20	1,4 %	9	1,4 %	11	1,5 %
bití (za použití rukou nebo předmětu), kopance	18	1,3 %	10	1,5 %	8	1,1 %
bránění v kontaktu s rodinou, přáteli	16	1,1 %	8	1,2 %	8	1,1 %
znemožnění přístupu k rodinným příjmům	10	0,7 %	7	1,1 %	3	0,4 %
vynucený sexuální styk nebo pokus o něj	8	0,6 %	7	1,1 %	1	0,1 %
nucení k nepříjemným sexuálním praktikám	6	0,4 %	4	0,6 %	2	0,3 %
donucení ke sledování pornografie	4	0,3 %	4	0,6 %	-	-
odepírání spánku nebo jídla	3	0,2 %	3	0,5 %	-	-
použití zbraně (nůž, pistole atd.)	2	0,1 %	2	0,3 %	-	-
topení, pálení, opaření	2	0,1 %	2	0,3 %	-	-
zakazování jakékoli výdělečné činnosti	2	0,1 %	1	0,2 %	1	0,1 %
přinucení k pohlavnímu styku za přítomnosti jiných osob	1	0,1 %	1	0,2 %	-	-
<b>Celkový počet respondentů, kteří odpověděli na otázku</b>	<b>1 411</b>		<b>661</b>		<b>750</b>	

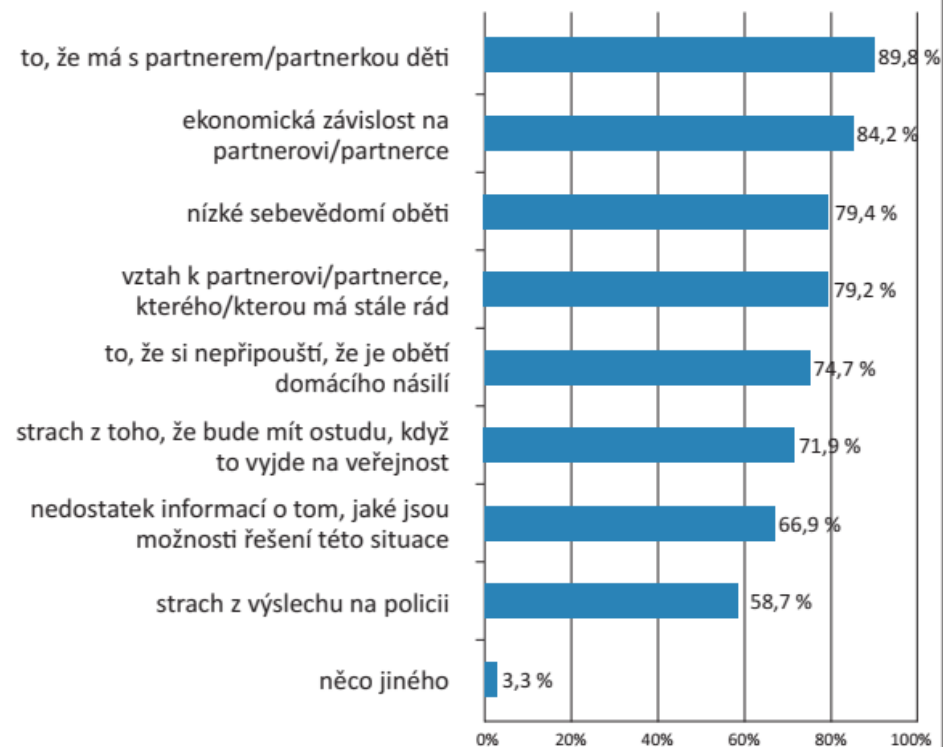
### Zastoupení respondentů, kteří vícekrát strpěli od svého současného/posledního partnera některou z násilných praktik

	Celkem		Muži		Ženy	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl
přehnané kritizování, sekýrování	219	15,5 %	99	15,0 %	120	16,0 %
hrubé nadávání	177	12,5 %	64	9,7 %	113	15,1 %
kontrola toho, co ten druhý dělá, kam chodí, co si obléká	177	12,5 %	66	10,0 %	111	14,8 %
kontrola SMS zpráv, emailů, dopisů	172	12,2 %	83	12,6 %	89	11,9 %
vyhrožování rozchodem, rozvodem či sebevraždou	143	10,1 %	65	9,8 %	78	10,4 %
ponižování, zesměšňování před cizími lidmi	104	7,4 %	42	6,4 %	62	8,3 %
fackování	102	7,2 %	34	5,1 %	68	9,1 %
vyhrožování ublížením na zdraví	100	7,1 %	29	4,4 %	71	9,5 %
bránění v kontaktu s rodinou, přáteli	82	5,8 %	28	4,2 %	54	7,2 %
bolestivé tahání za vlasy, sevření, kroucení rukou	79	5,6 %	16	2,4 %	63	8,4 %
bití (za použití rukou nebo předmětu), kopance	73	5,2 %	16	2,4 %	57	7,6 %
kontrola všech příjmů a výdajů	64	4,5 %	24	3,6 %	40	5,3 %
vynucený sexuální styk nebo pokus o něj	57	4,0 %	6	0,9 %	51	6,8 %
znemožnění přístupu k rodinným příjmům	35	2,5 %	5	0,8 %	30	4,0 %
nucení k nepříjemným sexuálním praktikám	28	2,0 %	5	0,8 %	23	3,1 %
odepírání spánku nebo jídla	26	1,8 %	8	1,2 %	18	2,4 %
zakazování jakékoli výdělečné činnosti	19	1,3 %	5	0,8 %	14	1,9 %
použití zbraně (nůž, pistole atd.)	18	1,3 %	4	0,6 %	14	1,9 %
donucení ke sledování pornografie	6	0,4 %	3	0,5 %	3	0,4 %
přinucení k pohlavnímu styku za přítomnosti jiných osob	5	0,4 %	1	0,2 %	4	0,5 %
topení, pálení, opaření	4	0,3 %	-	-	4	0,5 %
<b>Celkový počet respondentů, kteří odpověděli na otázku</b>	<b>1 411</b>		<b>661</b>		<b>750</b>	

## Porovnání reakcí respondentů na zjištění domácího násilí mezi rodinnými příslušníky a mezi sousedy

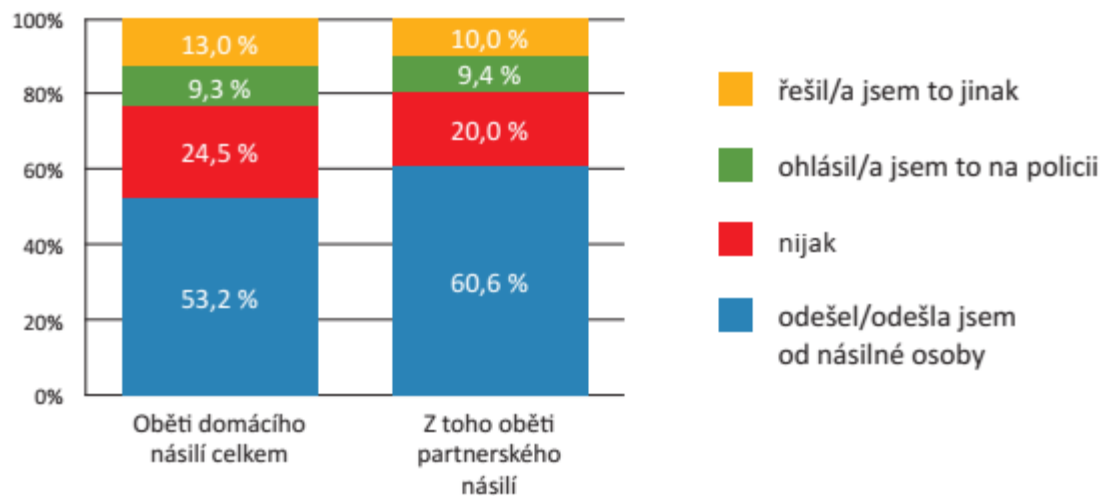


## Překážky zabraňující oběti DN řešit její situaci



\* podsoubor respondentů, N >= 1362

## Porovnání řešení situace mezi oběťmi domácího a partnerského násilí



# Mezinárodní výzkum násilí na ženách – Česká republika/2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině

Výsledky rozsáhlého reprezentativního Mezinárodního výzkumu násilí na ženách („International Violence Against Women Survey“, IVAWS) představují velmi podstatný příspěvek k sociologické debatě o násilí v rodině. Ačkoli tento výzkum není prvním pokusem zmíněnou sféru reflektovat (viz kap. 2), sebraná data tvoří obsažný a v našich podmínkách dosud nejrozsáhlejší soubor údajů pokrývající širokou škálu dílčích oblastí vztahujících se ke studované problematice. Výzkum tak poskytuje nezbytné a důležité východisko při zkoumání sociologických aspektů násilí v rodině: s jeho pomocí lze zkoumat nejen „přísně“ kvantitativní aspekty tohoto fenoménu (míry, podíly, frekvence atd. vztahující se k viktimizaci), ale také, a to s nemenším důrazem, aspekty kvalitativní (sociální a kulturní kontext jevů, postoje, hodnocení, vzájemné vztahy mezi skutečnostmi), které předchází kvantitativní sféru prostupují a doprovázejí, a které právě leží, podle našeho názoru, v centru pozornosti současného bádání.

Pikálková (ed.) 2004, s. 11

**Pikálková, Simona (ed.) 2004. *Mezinárodní výzkum násilí na ženách - Česká republika / 2003***

<http://www.soc.cas.cz/publikace/mezinarodni-vyzkum-nasili-na-zenach-ceska-republika-2003-prispevek-k-sociologickemu>



Tabulka 1. Podíl žen, které zažily daný druh násilí alespoň jednou během svého života

	V part. vztahu		Mimo part. vztah		Celkem	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Vyhrožování, že Vám fyzicky ublíží	466	23,5	264	13,3	670	33,8
Házání věcí nebo úder předmětem	305	15,4	72	3,6	375	18,9
Strkání, pevné sevření, kroucení rukou, tahání za vlasy	450	22,7	206	10,4	639	32,3
Facka, kopání, kousání, úder pěstí	500	25,3	150	7,6	628	31,7
Škracení, pokus o udušení, utopení, popálení, opaření	83	4,2	23	1,2	105	5,3
Nůž nebo pistole	59	3,0	36	1,8	96	4,8
Jiné fyzické násilí	67	3,4	52	2,6	118	6,0
Vynucený sexuální styk	140	7,1	69	3,5	206	10,4
Pokus o vynucený sexuální styk	123	6,2	163	8,2	279	14,1
Osahávání	94	4,7	457	23,1	545	27,5
Vynucená sex. aktivita s jinou osobou	14	0,7	15	0,8	32	1,6
Jiné sexuální násilí	7	0,4	23	1,2	31	1,6
<b>Celkem zažilo násilí</b>	<b>746</b>	<b>37,7</b>	<b>737</b>	<b>37,2</b>	<b>1 167</b>	<b>58,9</b>
<b>Celkem žen</b>	<b>1 980</b>		<b>1 980</b>		<b>1 980</b>	

Tabulka 2. Podíl žen, které zažily daný druh násilí alespoň jednou během posledních 12 měsíců

	V part. vztahu		Mimo part. vztah		Celkem	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Vyhrožování, že Vám fyzicky ublíží	108	5,5	42	2,1	148	7,5
Házení věcí nebo úder předmětem	55	2,8	15	0,8	70	3,5
Strkání, pevné sevření, kroucení rukou, tahání za vlasy	94	4,7	40	2,0	134	6,8
Facka, kopání, kousání, úder pěstí	90	4,5	25	1,3	115	5,8
Škracení, pokus o udušení, utopení, popálení, opaření	11	0,6	6	0,3	17	0,9
Nůž nebo pistole	5	0,3	8	0,4	13	0,7
Jiné fyzické násilí	8	0,4	14	0,7	22	1,1
Vynucený sexuální styk	21	1,1	1	0,1	22	1,1
Pokus o vynucený sexuální styk	16	0,8	17	0,9	32	1,6
Osahávání	12	0,6	66	3,3	78	3,9
Vynucená sex. aktivita s jinou osobou	3	0,2	2	0,1	5	0,3
Jiné sexuální násilí	–	–	5	0,3	5	0,3
<b>Celkem zažilo násilí</b>	<b>178</b>	<b>9,0</b>	<b>136</b>	<b>6,9</b>	<b>299</b>	<b>15,1</b>
<b>Celkem žen</b>	<b>1 980</b>		<b>1 980</b>		<b>1 980</b>	

Tabulka 3. Podíl žen, které zažily daný druh násilí alespoň jednou během posledních 5 let

	V part. vztahu		Mimo part. vztah		Celkem	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Vyhrožování, že Vám fyzicky ublíží	245	12,4	112	5,7	344	17,4
Házení věcí nebo úder předmětem	146	7,4	35	1,8	179	9,0
Strkání, pevné sevření, kroucení rukou, tahání za vlasy	225	11,4	111	5,6	326	16,5
Facka, kopání, kousání, úder pěstí	250	12,6	63	3,2	309	15,6
Škracení, pokus o udušení, utopení, popálení, opaření	35	1,8	13	0,7	48	2,4
Nůž nebo pistole	26	1,3	17	0,9	43	2,2
Jiné fyzické násilí	29	1,5	26	1,3	54	2,7
Vynucený sexuální styk	75	3,8	14	0,7	89	4,5
Pokus o vynucený sexuální styk	62	3,1	56	2,8	114	5,8
Osahávání	43	2,2	205	10,4	247	12,5
Vynucená sex. aktivita s jinou osobou	4	0,2	4	0,2	8	0,4
Jiné sexuální násilí	5	0,3	10	0,5	15	0,8
<b>Celkem zažilo násilí</b>	<b>414</b>	<b>20,9</b>	<b>357</b>	<b>18,0</b>	<b>670</b>	<b>33,8</b>
<b>Celkem žen</b>	<b>1 980</b>		<b>1 980</b>		<b>1 980</b>	

Tabulka 13. Měl v sobě útočník/útočnici drogy nebo alkohol?

	Incident mimo partnerský vztah		Incident v partner. vztahu	
	abs.	% z těch, co zažily násilí (=721)	abs.	% z těch, co zažily násilí (=717)
Alkohol	271	37,6	359	50,1
Drogy	7	1,0	5	0,7
Alkohol i drogy	8	1,1	12	1,7
Ani jedno	201	27,9	257	35,8
Neví	230	31,9	77	10,7
Neodpověděla	4	0,6	7	1,0
<b>Celkem zažilo násilí</b>	<b>721</b>	<b>100,0</b>	<b>717</b>	<b>100,0</b>
<b>Celkem žen</b>	<b>1 980</b>		<b>1 980</b>	

Tabulka 14. Stalo se někdy, že Vaše děti byly svědky násilí ze strany Vašeho partnera?

	abs.	% z těch, co zažily násilí (=717)
Ano/Myslím, že ano	303	42,3
Ne/Myslím, že ne	176	24,5
Nemám děti/V té době se mnou žádné děti nežily	202	28,2
Neví	12	1,7
Neodpověděla	24	3,3
<b>Celkem žen, které zažily násilí</b>	<b>717</b>	<b>100,0</b>
<b>Celkem žen</b>	<b>1 980</b>	



Tabulka 15. Fyzická zranění

	Incident mimo partnerský vztah			Incident v partnerském vztahu		
	abs.	% z těch, co zažily násilí (=721)	% z těch, co utrpěly zranění (=213)	abs.	% z těch, co zažily násilí (=717)	% z těch, co utrpěly zranění (=382)
Modřiny	181	25,1	85,0	348	48,5	91,1
Řezné rány, škrábnutí, popáleniny	65	9,0	30,5	102	14,2	26,7
Zlomeniny	8	1,1	3,8	28	3,9	7,3
Poranění hlavy nebo mozku	7	1,0	3,3	25	3,5	6,5
Zlomený nos	5	0,7	2,3	15	2,1	3,9
Vnitřní zranění	1	0,1	0,5	5	0,7	1,3
Potrat	0	0,0	0,0	5	0,7	1,3
Poranění v genitální oblasti	18	2,5	8,5	15	2,1	3,9
Jiné	18	2,5	8,5	29	4,0	7,6
Neví	9	1,2	4,2	9	1,3	2,4
Neodpověděla	9	1,2	4,2	9	1,3	2,4
<b>Celkem žen, které utrpěly zranění</b>	<b>213</b>	<b>29,5</b>		<b>382</b>	<b>53,3</b>	
<b>Celkem zažilo násilí</b>	<b>721</b>			<b>717</b>		

Tabulka 16. Měla jste během incidentu pocit, že Váš život je v ohrožení?

	Incident mimo partnerský vztah		Incident v partner. vztahu	
	abs.	% z těch, co zažily násilí (=721)	abs.	% z těch, co zažily násilí (=717)
Ano	229	31,8	291	40,6
Ne	408	56,6	329	45,9
Neví	76	10,5	88	12,3
Neodpověděla	8	1,1	9	1,3
<b>Celkem zažilo násilí</b>	<b>721</b>	<b>100,0</b>	<b>717</b>	<b>100,0</b>
<b>Celkem žen</b>	<b>1 980</b>		<b>1 980</b>	

Tabulka 19. Považovala jste tento incident za trestný čin, porušení práva, ale ne trestný čin, nebo spíše za něco, co se prostě stává?

	Incident mimo partnerský vztah		Incident v partner. vztahu	
	abs.	% z těch, co zažily násilí (=721)	abs.	% z těch, co zažily násilí (=717)
Trestný čin	149	20,7	146	20,4
Porušení práva, ale ne trestný čin	196	27,2	228	31,8
Něco, co se prostě stává	301	41,7	246	34,3
Neví	55	7,6	78	10,9
Neodpověděla	20	2,8	19	2,6
<b>Celkem žen, které zažily násilí</b>	<b>721</b>	<b>100,0</b>	<b>717</b>	<b>100,0</b>
<b>Celkem žen</b>	<b>1 980</b>		<b>1 980</b>	

## Další publikace:

